

‘Elk jaar worden we beter! We staan al derde in de strijd om de VVCS-schaal’

Positieve Arena-ambassadeur Paul Baas: ‘We hebben het negatieve imago bijna geheel afgeschud’

Stadion-fieldmanager Paul Baas van De Enk Groen & Golf van de Amsterdam Arena, binnenkort Cruyff Arena, heeft op 17 en 18 april zijn verhaal gehouden voor ESSMA, de Europese vereniging van stadionmanagers. Hij is proactief bezig om ‘zijn’ veld optimaal te laten presteren en op de kaart te zetten.

Is de VVCS-schaal de volgende stap?

Auteur: Santi Raats

Achtergrond

Net als Martin Brummel, fieldmanager in dienst van Ajax voor de trainingsvelden van De Toekomst, heeft Baas een achtergrond in greenkeeping. 'Ik heb tien jaar lang golfbaanonderhoud gedaan in dienst van Sweco – toen nog Grontmij – en ben via een kort hoofdgreenkeeperschap uitvoerder geworden op het gebied van aanleg en renovatie van golfbanen. Omdat mijn focus en interesse verschoven naar natuur- en kunstgrasvelden, ben ik me bij Sweco gaan toeleggen op sportvelden voor gemeenten, groot onderhoud en advisering voor sportvelden.'

Begin maart 2016 verkocht Sweco zijn golftak aan De Enk Groen & Golf. Dat bedrijf is vooral gespecialiseerd op het gebied van golf, maar toch kon Baas er zijn passie voor sportvelden kwijt. Hij kwam zelfs terecht in wat voor hem het neusje van de zalm is: 'In dezelfde maand werd De Enk Groen & Golf benaderd door de Amsterdam Arena en Fieldturf, met de vraag of wij een rol konden spelen in het onderhoud van het stadionveld. Daar ben ik toen op gezet, tot mijn grote vreugde, want de Arena is innovatief, vernieuwend. Als fieldmanager kom je talloze boeiende uitdagingen op je pad tegen.'

Het veld

Al een aantal jaren zet de Amsterdam Arena zich onder leiding van stadiondirecteur Henk van Raan in voor slimme technologie in en rond het stadion. Met zonnepanelen, een windmolen en een grote batterij wil het stadion energieneutraal worden en het is hard op weg om daarin te slagen. Via dataverzameling moet ook het veldonderhoud zo duurzaam mogelijk worden, en bovenal het veld van een zo goed mogelijke kwaliteit. Fieldturf levert in dit innovatiekader sinds 2016 de grasmat en De Enk Groen & Golf is verantwoordelijk voor het onderhoud.

Baas legt uit: 'Het veld is een Playmaster-veld. Het wordt in zijn totaliteit, inclusief de kunstgrasonderdelen (een poreuze backing met daarop kunstgrasvezels) bij de graszodenkweker "grootgebracht". Boven de kunstgrasmat wordt ingezaaid, waarna de wortels door de backing naar de ondergrond groeien. De circa 4 centimeter dikke mat wordt geoogst door hem onder het wortelpakket af te snijden. In rollen wordt hij vervoerd naar de Arena.'

Baas probeert het hoofdveld van Ajax in dezelfde conditie te houden als de trainingsvelden van het eerste elftal als het gaat om grip, hardheid, balrol en balstuit. 'Dat doen we opdat de spelers zo min mogelijk voor onverwachte omstandigheden komen te staan, alhoewel in de winter de verschillen wat groter zijn. De velden op De Toekomst

zijn Grassmaster-velden, maar die hebben na het schoonschrapen en inzaaien een week of tien nodig voor herstel. Die tijd heeft het stadionveld niet, omdat er ook concerten in de Arena plaatsvinden. Vandaar dat er een hybrideveld ligt dat snel gelegd kan worden en waar een dag later op gespeeld kan worden: een *lay and play*-veld, zogezegd. Afgelopen jaar hadden we op zondag een U2-concert, op maandag werd het Playmaster-veld gelegd en op dinsdag werd er weer op getraind.'

Onderhoud

Baas voert het dagelijks onderhoud uit met twee vaste krachten en in drukke periodes met extra collega's van De Enk Groen & Golf. Het bestaat uit het managen van de negen grote SGL-units en twee kleine Seegrow 14-units voor de doelgebieden, vier keer per week maaien met de driedelige elektrische Jacobsen Ransomes-greenmaaiers, twee Dennis-stadionmaaiers voor de wedstrijden en twee elektrische Infinicuts. 'Aan het dagelijks onderhoud en het werk rond de wedstrijden zijn we 140 tot 160 uur per week kwijt.'

Paul Baas beschikt onder meer over een 25 pk-Kubota-trekker, twee Dennis Premium-maaiers, twee elektrische cilindermaaiers van Infinicut, een 20 pk-John Deere-trekker, een volledig elektrische driedelige Jacobson met Optrix-sensoren, een 30 pk-Iseki-trekker, negen units SGL-ledverlichting, twee Seegrow 14-units, een beregeningssysteem met 42 sprinklers, veldverwarming, een belijningsmachine, een beluchtingsmachine, een doorzaaiër, een Hardi met 400 liter tank, een meststrooier en een bezander.

Minder natuurlijk daglicht

Het werk van de Arena-fieldmanagers is niet anders dan dat van andere fieldmanagers: zaaien, maaien en bemesten. Het verschil zit hem in de functie en bouw van het veld. Baas: 'Bij ons wordt er vaak op het veld getraind. Naast de 41 wedstrijden en 20 trainingen die we dit jaar hebben, wordt het veld tijdens het speelseizoen tweemaal afgedekt voor concerten! Door de architectonische bouw van het stadion, dat een lexaandak heeft, is er weinig natuurlijk licht: het plexiglasachtige materiaal laat wel licht door, maar in veel mindere mate dan natuurlijk daglicht. Zo'n 40 procent van het veld krijgt nooit of nauwelijks direct natuurlijk daglicht.'

'Pas van april tot september kan de Arena profiteren van het daglicht, zodat we minder de lampen hoeven in te zetten, bijvoorbeeld pas om vier uur 's middags. Studenten toegepaste biologie die hier zijn afgestudeerd, hebben het natuurlijke licht

gemeten op verschillende plaatsen en momenten, en in een animatieprogramma inzichtelijk gemaakt hoe de lichtverdeling is door het jaar heen. Dat programma is mijn leidraad voor de inzet van de lampen. In mei is de grasgroei het beste door optimaal daglicht. Ook per plek verschilt de hoeveelheid natuurlijk licht. Dit hebben de studenten ook in kaart gebracht. We moeten ook weer niet teveel belichten, want bij overbelichting droogt het gras uit door verdamping. Met het precies sturen van de lampen, het vocht en de voeding halen we het maximale rendement uit de grasmat. De formule voor succes in de Arena is het creëren van ideale omstandigheden voor fotosynthese.'

Veldvervang

Net als bij de meeste stadions gaat na het speelseizoen de mat eraf in de Arena. 'Eerst worden er nog wat concerten op gehouden tijdens de zomerstop. De planning van dit jaar is dat op 16 mei de grasmat wordt afgedekt met aluminium platen voor diverse concerten en evenementen. Half juli worden de platen verwijderd en schraapt de Fieldtopmaker het oude veld eraf na het laatste concert. Op 18 juli wordt er een nieuw veld ingelegd. Tarkett is de aannemer van de herbezoding. Samen met hen hebben we bij De Enk Groen & Golf het onderhoudsprotocol geschreven. Hierin zijn ook manieren opgenomen om minder te spuiten, waarmee we bij De Enk volop werken in verband met de Green Deal.'

Hoe gaat dit afdekken in zijn werk? Baas: 'We brengen de grasplant vlak voor de concerten in rust door de stikstof af te bouwen. De bladmondjes sluiten zich dan ook af voor ziektes. De rust en afsluiting zijn ter bescherming, omdat de mat het zwaar krijgt. Daarna dekken we de mat voor maximaal 50 uur af; het concert vindt plaats van vrijdagavond tot zondagavond.'

Duurzaamheid

Over bestrijden legt Baas uit: 'We spuiten wat we mogen: Interface tot voor kort voor 10 procent. Daarmee grijpen we in als dat acuut nodig is. Dat doen we pleksgewijs met een rugspuit. Door de luchtstromen zijn sommige plekken namelijk vochtiger dan andere en is het stadion een broei-nest voor schimmels. In koudere periodes dienen we, net als ieder ander team, minder stikstof toe vanwege grotere gevoeligheid voor ziektes. Op jaarbasis dienen we 600 kilo zuivere stikstof toe per hectare. Dat is meer dan de helft van wat mijn collega van Leicester City inzet: 1500 kilo, terwijl men in Engeland meer middelen tegen ziektes mag inzetten. De Enk Groen & Golf is bezig om het mid-

delengebruik voor 2020 naar nul te brengen. De Arena wil ook vooruitstrevend zijn. De duurzame instelling, de specialisatie in dataverzameling en de innovatie op het gebied van robotmaaien, dat waardeert de Arena aan De Enk Groen & Golf.'

Data verzamelen

Er wordt erg veel gemeten door het Arena-team: de impact van wedstrijden, zoals schade in het doelgebied, de grasdichtheid en de vitaliteit en activiteit van het gras. 'Met bodemsensoren meten we het klimaat. Met Optrix-sensoren op onze driedelige Jacobsen meten we de grasdichtheid en de vitaliteit van de grasplant. NDVI (voor de grasdichtheid) staat voor *normalized difference vegetation index*. NDRE (voor de vitaliteit) staat voor *normalized difference red edge*. Daarmee scannen we bij De Enk Groen & Golf de fairways. Daar stellen we dan onze gps-kunstmeststrooiers op in, zodat we meer strooien bij een zanderige ondergrond en er minder uitspoeling van voedingsstoffen is bij een rijkere ondergrond.'

Heeft dat meten bij een stadionveld net zoveel nut als op een golfbaan? 'Wat wij doen, is een combinatie van vakkennis en controle of je die vakkennis juist toepast. Maar voor later wil de Arena voorstellend worden met zijn dataverzameling, zodat het systeem van tevoren aangeeft dat de voeding voor de grasplant opdraakt en dat men dus dinsdag moet strooien – ik noem maar wat. Dat wordt een soort werkprogramma, dat ook geschikt is voor een doelgroep die minder vakkennis heeft.'

Veld van het jaar in zicht?

De grote vraag is: wanneer wint het Arena-veld de VVCS-wedstrijd, die al jarenlang gedomineerd wordt door het veld in De Kuip en het team van fieldmanager Erwin Beltman? 'Mijn gewaardeerde collega doet het fantastisch. Waar hij mee boft, is dat hij vanaf zonsopgang totdat de zon ondergaat natuurlijk licht uit alle hoeken heeft. Over een paar jaar moet de nieuwe Kuip ook meer evenementen binnenhalen volgens de plannen die ze in Rotterdam hebben. Dan zal er voor De Kuip ook veel veranderen qua uitdagingen voor het fieldmanagement. Maar voorop staat natuurlijk dat het ons doel blijft om die schaal te bemachtigen! Ajax is een topclub en daar hoort een topveld bij. Maar we zijn ook realistisch en zijn ons bewust van de strijd tegen de elementen in De Arena. Elk seizoen moeten we na de herbezoding cultuurtechnisch een klap opvangen en in de loop van het seizoen moeten we de mat steeds naar een hoger niveau brengen. Dit jaar, toen we bijna geen natuurlijk daglicht hadden, zijn we begonnen op de elfde plaats en gestegen naar de derde plaats! Als we deze plaats behouden of zelfs tweede worden, ben ik beretrots op ons team! We zijn ook al een heel eind gekomen met het afschudden van het negatieve imago dat de Arena-grasmat kreeg in de jaren na de bouw van het stadion, toen men nog geen sjoenge had van de licht- en luchtsituatie. Toen moest het veld tijdens het seizoen meermaals worden vervangen. Ik wil niet zeggen dat mijn voorgangers het slecht deden, maar door de invoer van een hybridemat en het leren begrijpen van de

Arena met behulp van data, kunnen we de kwaliteit verbeteren.'

Waardige ambassadeur

Baas is een groot voorstander van het positief oppakken van de draad. 'Elk jaar worden we beter.' En ook trotser: Baas blijkt een goede ambassadeur voor het veld te zijn. Onlangs werd hij geïnterviewd door ESSMA, de Europese vereniging voor stadionmanagers, die op 17 en 18 april een workshop van Baas krijgt in de Arena. Ook verschijnt Baas binnenkort in een aflevering van het kinderprogramma Klokhuis. Hij doet het allemaal graag. 'Ik vind het sportveldenvak zo mooi. Kennelijk straal ik dat ook uit naar de buitenwereld.'

Be social

Scan of ga naar:

www.Fieldmanager.nl/artikel.asp?id=17-7538